

Didžiausi vokiečių nepasisekimai

Vokiečiai apleido Lens ir Armentieres

60 tukstančių vokiečių suimta į savaite

Hindenburgo linija paimta

Naujas vokietijos kancleris priešas pan-germanų

True translation filed with the post-master at Chicago, Ill., Oct. 4, 1918, as required by the act of Oct. 6, 1917.

VOKIEČIAI BĖGA VAKAROSE.

Siaurinis galas Hindenburgo linijos paimtas. Vokiečiai apleido Lens ir Armentieres. 60,000 vokiečių suimta.

LONDONAS, spalio 3. — Visa Hindenburgo linija nuo šiaurės jūros iki Cambrai liko beveik pilnai išnaikinta šiandien eljė triuškinančių ofensivų. Anglių miestai Lens, centras francūzų garsaus "juodojo distrikto" tapo apleistas vokiečių be šuvo.

Armentieres taipgi liko evakuotas. Visas frontas tarp tų dviejų miestų, 17 mylių ilgo, pasitraukė atgal ir vis dar traukiasi.

Belgai Roulers'e.

Roulers, didelė vokiečių baza Flandrijoje, yra liepsnose. Ją padegė besitraukiantys į pietus vokiečiai.

Belgų ginkluoti automobiliai įėjo į Roulers, kaip avangardas karaliaus Alberto armijos.

Į pietus francūzai greitai supa is šono La Fere. Tą vietą paimė, tik du vaikai, Lille šiaurėje ir Loan pietuose tepasiliks iš Hindenburgo linijos.

Loan jau yra dideliame pavojuje nuo francūzų, kuris yra tik už 5 mylių nuo to miesto.

Šiandien užsibausioj savaitę talkininkai suėmė 60,000 belaisvių ir 1,000 kanuolių vakariniame fronte.

Anglų kareiviai paimė didelę ir svarbią dalį Hindenburgo linijos tarp St. Quentin ir Cambrai, užėmė daug miestelių ir kareivių suėmė virš 5,000 belaisvių ir daug kanuolių.

Austrijos kareiviai mušasi už Beaufort linijos St. Quentin sektore.

Vokiečiai traukiasi linkui Montrehain. Taigi Hindenburgo sistema tapo galutinai perimta.

Siaurėje be apleidimo Lens, vokiečiai pradėjo pasitraukimą praktiškai visame Armentieres sektore ir išrodo, kad jie yra pilname bėgime.

Anglų kareiviai įėjo ir dabar eina per Lens.

Netruksta prirodymų, kad vokiečiai buvo priversti pradėti vieną iš didžiausių karės pasitraukimų.

VOKIEČIAI GABENA GYVENTOJUS IŠ ALSACE.

Bijomasi betvarkės ir sukilimų.

GENEVA, spalio 3. — Pasak Democrate, vokiečių karinė valdžia pradėjo gabenti Alsace gyventojus, tikėdamiesi francūzų-amerikiečių atakos parubėžyje.

20 kaimų gyventojai, jų tarpe Ferette, Goutavon ir Winkel, jau yra išsiusti į Bavariją. Niekurie valstiečių pabėgo per Šveicarijos rubežį.

Baimė betvarkės labai išsiplatino ciylių gyventojų, bet taiplinus visoj Alsace-Lorraine netikgi ir tarp kareivių spėkų. Maito truksta ir labai mažai tėra kuro.

Democrate priduria, kad vokiečių valdžia Alsace-Lorraine labai bijosi visuotinio sukilimo tose provincijose kada talkininkai pereis rubežį.

True translation filed with the post-master at Chicago, Ill., Oct. 4, 1918, as required by the act of Oct. 6, 1917.

118 ŽMONIŲ ŽUVO ANT AMERIKOS KARIŠKO LAIVO.

WASHINGTON, spalio 3. — Suv. Valstijų laivas Tampa, pirmiau buvęs pakraščio sargybos kirtėjas laivyno tarnyboje, žuvo konvojaus tarnyboje ties Anglijos pakraščiu rugs. 26 d. su visais ant jo buvusiais jureiviais.

10 oficerių ir 102 jureiviai iš igulos, 1 anglų oficeris ir 5 civiliai žmonės pražudė savo gyvastis.

Laivyno departamento pranešimas, paskelbiantis apie nelaimę sako, kad laivas buvo paskandintas naktį Bristol kanale ir kad žinios mūrodo, jog laivas buvo užgautas torpedos, kuomet jis lydėjo konvojų.

True translation filed with the post-master at Chicago, Ill., Oct. 4, 1918, as required by the act of Oct. 6, 1917.

53 ŽMONES ŽUVO ANT ANGLŲ LAIVO.

LONDONAS, spalio 3. — An- glijos admiraltija švakar pa-

skelbė, kad 53 žmonės prapuolė iš prieštastis paskendimo anglų torpedų kanuolinio laivo susidurime su pirklybinio laivu rugs. 30 d.

True translation filed with the post-master at Chicago, Ill., Oct. 4, 1918, as required by the act of Oct. 6, 1917.

NAUJAS KANCLERIS VOKIETIJOS.

Juo yra princas Maximilian.

AMSTERDAM, spalio 3. — Berlino Zeitungam Mittag rašo, kad Badeno princas Maximilian tapo paskirtas Vokietijos imperijos kancleriu.

Pasak čia gautų žinių, tarybos susirinkimas įvyko Berline vakar vakare kanclerio palocitje. Kaizeris Wilhelm pirmininkavo ir susirinkime dalyvavo von Hindenburg, kuris atvyko į Berliną kartu su kaizeriu. Buvusis kancleris von Hestling, vice kancleris von Payer ir keli kiti ministariai dalyvavo susirinkime.

Kancleris — pangermanų priešas.

LONDONAS, spalio 3. — Pasakirimas Badeno princas Maximilian Vokietijos kancleriu yra skaitomas čia reikšmingu.

Princas yra toli permatantis didysis kungaištis Badeno. Jo politinės pažiūros sukasi apie taiką per susitarimą ir suderinimą. "Jokių užkariavimų" yra vienu jo principu.

Neseniai jisai nustebe Vokietiją savo beveik pacifisto išsireikšimais apie "susitartinimą" su talkininkais, ypač Anglija ir Amerika.

Buvęs Amerikos ambasadorius Berline James V. Gerard išsireiškė, kad Maximilian yra tikrai žmoniškas ir paskirimas jo kancleriu yra Vokietijos atsidėjimu pan-germanų politikos ir yra tikru bandymu įgyti taiką, nes Maximilian yra priešas beprotiškos pan-germanų idejos užkariavimo pasaulio.

True translation filed with the post-master at Chicago, Ill., Oct. 4, 1918, as required by the act of Oct. 6, 1917.

AMERIKIEČIAI UŽ 240 MYLIŲ NUO ARCHANGELSKO.

STOCKHOLM, spalio 3. — Amerikos spėkos prasiveržė 240 mylių į pietus nuo Archangelsko. Tokiam tolimu jie būtų apie Fokinską apygardą, 120 mylių nuo Onega ežero.

Sprendžiama, kad amerikiečiai eina palei geležinkelį, bėgantį tiesiai į pietus nuo Archangelsko į Vologdą. Jie yra dabar apie už 125 mylių į šiaurę nuo Vologdos ir 375 myl. į šiaurę nuo Maskvos.

Petrogrado žinios rugs. 30 d. šiandien išspausdintos Social-Democraten praneša, kad čechoslovakai paimė Kazan, kurį, kaip pranešė bolševikai dvi savaitės atgal, jie buvo paimę. Žinia taipgi parodo, kad kariaujantis už bolševikus latvių kareiviai dabar juos apleidžia.

Pirmėnė žinia sakė, kad ministras Trocki paliepė raudongvardiečiams suimti visas moteris Kazaniuje. Nėra nieko, kas parodytų, jog paliepiamas neis-pildytas.

True translation filed with the post-master at Chicago, Ill., Oct. 4, 1918, as required by the act of Oct. 6, 1917.

DIDELI SMUGIAI KAIZERIUI.

Talkininkų dienos laimėjimai.

Taikininkai suėmė 60,000 vokiečių ir 1,000 kanuolių vakariniame fronte vakar užsibausioj savaitę.

Berlinas paskelbė apie vokiečių evakuaciją Lens ir Armentieres.

Vokiečiai pasitraukė tris mylias Lens linijoje vakar.

Vokiečiai pradėjo gabenti gyventojus iš Alsace ir traukties iš Kriemhilde linijos, bijodami amerikiečių atakos.

Vokiečiai išgabeno visus gyventojus iš St. Quentin ir negu jie evakavo miestą.

La Basse yra apvalomas nuo vokiečių.

Turkija, sakoma, pranešė Vokietijai, kad ji prašys taikos.

Anglai paimė Ramcourt, Guoy, La Catalet ir Sequerhart.

Francūzai paimė Challerange, geležinkelio kryžkelę Champagne.

Turkų spėkomis paliepta apleisti Persiją.

Australiečiai paimė priešo kolumną arti Damaskus, suimdami 1,500 belaisvių ir daug kanuolių.

Stilsono ir Šukio byla.

PHILADELPHIA, Pa. — Spalio 1 d. federaliame teisme prieš teisėją Dickinson prasidėjo nagrinėjimas bylos Joseph V. Stilson (Stasiulevičiaus), LSS. sekretoriaus ir "Kovos" administratoriaus Juozo Šukio. Jie yra kaltinami konspiracijoje peržengti šnipinėjimo ir parinktinio tarnavimo įstatymus.

Kitu du kaltinamieji, prieš kuriuos yra išimti warrantai, buvę "Kovos" redaktoriai K. Vidikas ir J. Staliaraitis, į teismą neatvyko.

Kaltinamieji, J. Stilson ir J. Šukys prie kaltės neprisipažino. Advokatas Roberts įžengiamoj kalboj už kaltintojus (valdžią) nustebeino teismą "perskaitymu iš lapelių, editoriaų ir žinių atgalvius ir ištraukas labai pažeminančias Suv. Valstijas ir jų karės tikslus.

"Šie žmonės yra prasikaltėliais blogiausios rūšies," kaltino valdžios prokuroras. "Jie laikėsi smarkios prolinės pozicijos prieš šios šalies karės tikslus, kurią jie plėtojo platinimu melų ir propagandos labiausiai maištingo pobūdžio."

Jis sakė, jog jis prirodys, kad daugybė cirkuliarių buvo parašyta ant rašomosios mašinėlės,

kurią tik vienas Stilsonas vartojo. Prokuroras Roberts perskaitė dalį lapelio, kuris, kaip jis sakė, buvo išplatintas kasyklų distrikte Pensylvanijoje ir užvardytas "Neikime kariuomenėn." Lapelis vadina pasaulio konfliktą kaipo "kapitalistinė karė" ir draftą kaipo "nekonstitucinį."

Is kelių kitų straipsnių išplatintų ir išspausdintų "Kovoje" prokuroras Roberts perskaitė pasakymus, kad demokratiniai karės tikslai yra vien tik budas "putimo dumų į darbininkų akis."

True translation filed with the post-master at Chicago, Ill., Oct. 4, 1918, as required by the act of Oct. 6, 1917.

Austro-Vengrija, paskui Bavarija...

PARYŽIUS, spalio 3. — Pasak pasiekusių Paryžių žinių, vokiečių cenzorius Berline leidžia vokiečių presai spausdinti straipsnius svarstančius galimą situaciją Vokietijoje, atsitikime jei Austrija po spaudimu būtų priversta sudėti savo ginklus.

Užreikiama, kad jei Austro-Vengrija paduotų, galbut Bavarija pasektų jos pavyzdį.

Influenza siaučia

CHICAGOJE PRADEDA SIAUSTI INFLUENZA.

Skaičius susirgimų ispaniskąja influenza kasdien didėja. Taip jau didėja mirimų skaičius. Taip jau didėja skaičius susirgimų ir mirimų nuo plaučių uždegimo.

Taip vakar buvo 397 susirgimai ir 23 mirtys nuo influenzos ir 275 susirgimai ir 51 mirtis nuo plaučių uždegimo. Gi dieną atgal buvo 197 susirgimai ir 72 mirčių nuo influenzos ir 106 susirgimai nuo plaučių uždegimo. Iš viso nuo rugs. 23 d. iki vakar ryto Chicagoje buvo 1,579 susirgimai ir 101 mirčių nuo influenzos ir 187 mirtys nuo plaučių uždegimo.

PENNSYLVANIJOS UŽDARYTI TEATRAI.

HARRISBURG, Pa., spalio 3. — Valstijos sveikatos komisio-rius Royer šiandien išleido paliepiną uždaryti kiekvieną pasilinksminimo vietą ir kiekvieną salioną Pensylvanijoje. Philadelphiaj uždaryta bažnyčios ir mokyklos.

Uždarė teatrus.

WASHINGTON, spalio 3. — Nuo ryto ryto iki neapsistos siautimas ispaniskos influenzos visokie teatrai bus uždaryti visame District of Columbia.

True translation filed with the post-master at Chicago, Ill., Oct. 4, 1918, as required by the act of Oct. 6, 1917.

Perskrido Alpus.

TURN, spalio 3. — Gabrielle D'Anunzio perskridamas per Atlantiko rytų link iki Osum upės, pus aeroplane atvyko čia šiandien, 3 val. ir 10 min.

Turkai bega iš Persijos Austrai vejami iš Albanijos

Austrijos parlamentas svarsto taikos klausimą

True translation filed with the post-master at Chicago, Ill., Oct. 4, 1918, as required by the act of Oct. 6, 1917.

TURKAI KRAUSTOSI IŠ PERSIJOS.

Galbut tai yra pirmas žingsnis prieš prašymo mušių pertraukos. Anglai vėl užims Baku.

LONDONAS, spalio 3. — Pasak šiandien gautos Tegerano žinios, visoms turkų spėkomis Persijoje paliepta pasitraukti.

Žinia atėjo nuo Amerikos generalio konsulo, kuris sako, kad anglai neužilgo vėl užims Baku, garsų aliejaus miestą prie Kaspijaus jūrų.

Sprendžiama, kad ši žinia reiškia visuotiną turkų spėkų pasitraukimą iš Kaukazo apygardos ir niekurių manoma, kad tai yra galutinis žingsnis prieš pasidarymo kelio prie formalio reikalavimo pertraukos mušių (laikinės sandaros).

Manoma, kad Turkija bėga už akių pirmam talkininkų reikalavimui — jei jie skoma mušių pertraukos — t. y.: evakuacijos visų užimtų teritorijų, kaip to buvo reikalaujama iš Bulgarijos.

Visos šiandien atėję į Londoną žinios paremia šią teoriją.

Viena žinia sakė, kad tarybos su Turkija apie taiką jau yra vedamos, bet to negalima buvo patvirtinti oficialiuose rateliuose.

Turkijos emisarai, sakoma, vyksta į Aleppo ir Talaat Paša apleidęs Konstantinopolį.

Bulgarijos ambasadorius Turkijoje Kulosev, kaip pranešama, atvykęs į Konstantinopolį, kur jis turėjo ilgą pasikalbėjimą su Turkijos užrubežinių reikalų ministru.

AUSTRAI TRAUKIASI IŠ ALBANIJOS.

Italai paimė svarbią bazą Berat.

LONDONAS, spalio 3. — Austrijos karės ofisas praneša, pasak žinios iš Viennos, kad austrijos kareiviai pasitraukė iš Albanijos.

Berat tapo paimtas talkininkų, sako pranešimas.

RYMAS, spalio 3. — Pasinaudodami žingsniu, kuris pašalino Bulgariją iš karės, italų kareiviai pradėjo triuškindi ofensivą prieš austro-vengrus Albanijoje.

Generalis mušis prasidėjo u-tarninkė 35 mylių fronte nuo Adriatikio rytų link iki Osum upės.

Taip greitas buvo italų besiveržimas, kad Fieri ir Semeri šiandien ir ryto.

upės linija nuo Sterbasi iki Metali tiltui liko užimti.

Degina kaimus.

Austro-vengrai davė labai mažą pasipriešinimą naujam ofensivui ir traukiasi betvarkėje, degindami stotis ir kaimus. Italai paimė daugybę belaisvių ir daug karės medegos.

Nuo Bulgarijos pasidavimo buvo tikėtasi generalio austrijos pasitraukimo iš Albanijos, bet dabar yra aišku, kad italai yra pasiriję padaryti pasitraukimą austrams kuobrangiausiu.

Liuosnoris, netrukdomas pasitraukimas iš tokios šalies, kokio dabar armijos kariauja, yra nepaprastai sunkus, bet pasitraukimas po smarkia ataka yra laisčiausia nelaime.

True translation filed with the post-master at Chicago, Ill., Oct. 4, 1918, as required by the act of Oct. 6, 1917.

AUSTRIJOS SOCIALISTAI PASKELBĖ SAVO TAIKOS SĄLYGAS.

Parlamentas svarsto taikos klausimą.

AMSTERDAM, spalio 3. — Viennos žinia sako, kad vakar Austrijos atstovų bute prasidėjo svarstymas valdžios deklaracijos ir taikos klausimo.

Socialistai atstovai reikalavo taikos sąlygoms pamatais:

1. Sutvėrimas tautų lygos.
2. Pašalinimas ekonominės karės. Taika be aneksijų.
3. Atstatymas Serbijos, Černogorijos ir Belgijos.
4. Peržiūrėjimas Bucharesto ir Brest-Litovsko sutarčių.
5. Išsiformas rytinių klausimų tautų pamatais.
6. Išsiformas Lenkijos klausimo per lenkų konstituentus.
7. Išsiformas autonomijos del kiekvienos tautos Austro-Vengrijoje.

Posėdis užsibaigė įnešimu, reikalaujančiu tarptautinio taikos kongreso išsiformui Lenkijos ir tarptautinių klausimų.

True translation filed with the post-master at Chicago, Ill., Oct. 4, 1918, as required by the act of Oct. 6, 1917.

Šaukia Vokietijos reichstasą.

AMSTERDAM, spalio 3. — Iš Vokietijos pranešama, kad Vokietijos partijų vadovai nutarė, kad pradinis reichstago posėdis įvyktų ateinančių ultarninkų ar sereidą. Nariai bus surinkti kad užgirdus valdžios pranešimą apie jos politiką.

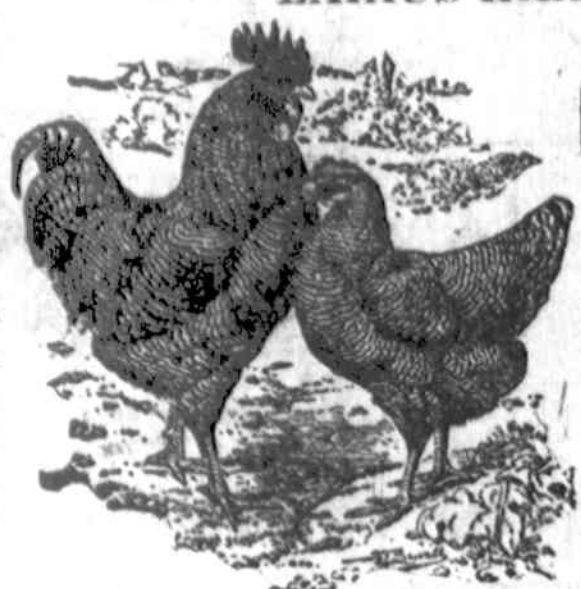
ORAS

Giedra ir galbut kiek šilčiau šiandien ir ryto.

EXTRA! Didelis Klam Kepimas

UŽBAIGIANT PIKNIKŲ SEZONĄ, IR GERUS
LAIKUS KIEKVIENAM

Chernaucko Darže

LYONS, ILL.

Spalio 6, 1918

2 po pietų

Lytų arba giedra

Sokiai Clam Showder Dykai

Ima valandą po pietų

Tikėtai iškalno paduodama pas K. Jamontą, 1840 S. Halsted Str.
ir pas Geo. Chernaucką, 1900 S. Union ave.

KAIP NUVAŽIUOTI:— 22ros karais iki galo. Ten paimsite Lyons
karus kurie prives prie pat Chernaucko Daržo.

Prakalbos su Paveikslais

Rengia Lietuvių Laisvamųjų Federacija

Kalbės M. X. Mockus

Subatoje Spalio-Oct. 5 d., 1918

V. BLINSTRUPŲ SVETAINĖJE,

4501 Armitage Ave.

Pradžią 7:30 val. vak.

Įžanga 15c ypatai.

Visi vietos lietuviai nepamirškite atsilankyti, nes turėsite
proga pamatyti puikių paveikslų ir išgirsti M. X. Mockaus
kalbą. Kviečia KOMITETAS.

Iškilmingas Balius

Parengtas

LIETUVIŲ RAUDONOS ROŽĖS PAŠ. KLIUBO
Cicero, Illinois

Subatoj, Spalio-October 5, 1918

A. J. LAUTERBACH SVETAINĖJE,

48 19 W. 12th St., kamps 48th Ct., Cicero, Ill.

Pradžią 7:30 val. vakare.

Tikietas 25c.

Visus mielai užprašo

L. R. R. P. KLIUBAS.

Rusiškos ir Turkiškos Vanos

12th St. Tel. Kedzie 8902
Paulina Tel. Western 15
3514-16 W. 12th st., arti
St. Louis Ave. ir 1115-17
So. Paulina St., arti 12th
St., Chicago, Ill.

DOCTOR ROSS Chicago Specialistas

Gydo Užsėnėjusias, Nervų Ligas, Širdies, Vidurių.
Kepenų, Inkstų, Pūslės, Šlapimo ir Visas
Privatiskas Negales.

Dr. B. M. ROSS

35 So. Dearborn St. kamps Monroe,
CHICAGO, ILLINOIS
Room 506 ir 507 Crilly Bldg. Vaziuok
elevatorių iki Penkto angsto.

Valandos: Kasdien 9 iki 4. Nedėdieniais 10 iki 1. Taipgi Panedė-
lyj, Seredoje, Pėtnyčioje ir Subatoje vakarais nuo 7 iki 8 valandai.

Senos niektikybės.

"Harpers New Monthly Magazine" už sausį, 1871 m. yra straipsnis apie švedų liaudies gyvenimą. Šiame straipsnyje tarp kitų dalykų, paduota šitoki prieštarai.

Nuotaka parjojusi iš bažnyčios, turi greitai nusėsti, nuo arklio, nuimti kamanas nuo jo, atleisti baltą papurgą ir papekšėti jam į sprusnas, o turės lengvus gimdymus. Arba tas bus atsiekta jei ji pro plėškę išlįs.

Jaunavėdys per savo vestuvės turi vilkėti jaunavėdės pasiutais marškiniais. Paskui tie marškiniai reikia padėti ir laikyti, kad jam numirus jį apvilktus jais.

Jei jaunavėdė tą naktį prieš vestuves pasiguldo su savim mažą vaikutį, tai ji pirmutinį turės sunų.

Per vestuves ji turi paragauti visų valgių ir turi staltiesę krinti, tai ji pasiūlgimo neturės nėštumoje.

Besilaukianti motina turi būti atsargi daugelyje dalykų.

Ji neprivalo vaikščioti vienplaukė, nes kudikis gali būti strofulingas.

Jei ji žiūrės į tuščią maišą neužištonis žiotimis į ją, tai jos vaikas visuomet bus alkanas.

Jei ji atsistos po oda, nuo kurios plaukai nuskusti ir nepasieks jos ranka, tai jos kudikis turės tymus.

Jei ji žiūrės per plyšį, ar per gražto skylę, tai jos vaikas bus žvairas.

Jei ji valgis kiaušinius pilkos vištos, tai vaikas bus lašutas.

Jei ji užuos maitą, tai kudikio kvapas bus blogas.

Jei ji pamatys pusiau perskeltą rąstą su paliktu jame kylliu, arba žiūrės į negyvą žuikį su galva, tai vaiko lūpa bus perskelta.

Vaikas neturi liesti šunies pilkos, nes jis pačiupinę katę, nes jo kumas negis greitai.

Jei mėnuo švies vaikui į veidą, tai saulė jo nenudegs.

Tuščio lėpšio nereikia supti, nes vaikas rėks ir pyps.

Jei vaikas užfikuotas viename paausvy, tai jį šuo įkas.

Prieš pat aprikštijimą vaiko reikia paduoti jam šmočiukas duonos, paskui tą duoną atėmus šuniui atiduoti, o visos ligos lemtos vaikui pereis ant šunies.

Jei vaikas turi mėšlungį, dantimis kalanties, tai reikia sudėginti visi jo drabužiai.

Jei vyras staiga gauna diegimą viduriuose, tai tas yra delto, kad moteris šešiose-palage kerėjimu perdavė jam savo skausmus, bet jei jis apmaus savo kėlinėmis kaponą, kulbė ir jį gerai supurtins, tai skausmas jį apels ir sugrįš atgal iš kur atėjo.

Ausies skaudėjimas galima išgydyti išgėrus skutenų nuo šliubinio žiedo, arba pučiant į ausį per arelio plunksną.

Dantų gėlimą galima išgydyti pabravus vinimi iš arklio patkavos, kuri paskui reikia įkalinti augantį medį; bet jei medį kas nukelta, tai danties gėlimas vėl grįžta.

Jei kas pasiskundžia danties gėlimu, ausies skaudėjimu, gerklės sopėjimu, riemeniu, ar kokia kita panašia kliutim, ir jei tas, turiam skundžiamasi, pasako "tas netiesa", tai negerumas pranyksta kaip bematai.

Šitas pastarasis vaistas gali būti remiamas principu, kad skausmo pašalinimui reikia dėti vaistas veikiantis priešingai.

P. GALSIS,

Notary Public

Užtvirtina visokias legalias popierius, apskaita nuo nelaimingų atsitikimų. Suteikia geriausius advokatus dėl įvairių bylų visuose teismuose: bendradarbiauja prie geriausių advokatų.
1356 N. Wayne Ave., Chicago, Ill.
Telephone Humboldt 5369

True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill., Oct. 4, 1918, as required by the act of Oct. 6, 1917

HERVE PRAŠALINTAS IS FEDERACIJOS.

Gal dėsias prie atsteigimo partijos.

PARYZIUS. — Yannes'as socialistų federacija, po aštrių ginčų tarp didžiųjų ir mažųjų partijų, nutarė La Victoire laikraščio redaktorių Gustave Herve prašalinti iš Socialistų Partijos. Herve redakcijos straipsniu atsakė, kad jo priešai nelaukė nei jo pasiteisinimo išgirsti ir kad ekskomunikavimas jį mažai apėina, neigi jis kensias jam vesti kovą savo laikraštyje.

Jis laukia, kad ateis laikas, kuomet tikrai nacionalė Socialistų Partija bus įsteigta, partija, prie kurios jis gal prisidės, nors jam gal geriausias norėsis apginti nacionalį bloką, kuris, taikiai atėjus, bus sudarytas iš teisingų žmonių visų partijų Francijos atsteigimui, idant ji galėtų užimti tą vietą, kurią ji nužudė didžiųjų pasaulio demokratijų prasykyje.

Kas dėl atsteigimo darbo, visų teisingų piliečių bloku, apie kurį kalba Herve, tai jdomu-pastebėti, kad Lysis išpildė savo prižadėjimą ir įsteigė dienraštį "La Nouvelle Democratie," kurio jis yra redaktorium.

"Poilus atliko savo dalį, tegul civiliai atlieka savo, vaduodami Franciją iš vidaus", pasakė Lysis redaktoriuiame straipsnyje, pridurdamas, "Mes jiems pasakysime kaip."

True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill., Oct. 4, 1918, as required by the act of Oct. 6, 1917

Plenuojama visos Amerikos Darbininkų Federacija.

NEW YORK, N. Y. — "Confederation Regional Obrera Mexicana" įteikė septynis pasiūlinimus kaslinė konferencijai, rengiamos laikyti Meksikos pasienyje sudarymui visos Amerikos darbininkų federacijos.

Yra siūloma, kad konferencija paskirtų vieną ar du delegatus gyvenančių Suvienytose Valstijose organizavimui Meksikos darbininkų gyvenančių Suv. Valstijose ir prižiūrėjimui jų reikalų, padedant Amerikos Darbo Federacijai; ir kad abi, federacija ir konfederacija paskirtų pastovius atstovus miestuose arti sienos ir prieplaukos priežiūrai darbininkų reikalų įjėms iš vienos šalies pereinant į kitą.

Konfederacija norėtų, kad Meksikos darbininkai galėtų dėtis prie darbo organizacijų Suv. Valstijose be siaurinio paramos ir teisių, kurias tokios organizacijos teikia savo nariams.

Konfederacija nori prisiųsti savo delegatus į Vidurinę ir Pietinę Ameriką todėl, kad Am. Darb. Fed. jau dabar susirašinėja su darbininkais tose šalyse kas dėl susivienijimo projektų ir konferencijos laikymo.

Iki Meksikos delegatai gaus žinių apie tai, koks tikrai yra vidurinės ir pietinės Amerikos darbininkų atsinešimas į konferenciją, konfederacija norėtų apriboti laikinojo komiteto veikimą išdarbinimo plenuojimuose.

Seštasis pasiūlinimas skamba: "Kad būtų padaryta sutartis kas delto, kaip geriausia būtų suvesti budus padarymusi tokios įtekmės, kad teisingumas ir apsauga būtų teikiama tiems darbininkams, kurie dėl įvairių priežasčių yra netekę savo laisvės Suv. Valstijų kalėjimuose."

AUKAUKITE LIETUVŲ
LAISVĖS FONDAN.

Atidarymas

Sezono

L.S.S.

138-os ir 158-os kuopų

CICEROJ

SCENOJE

STATOMA

SVETIMAS DIEVAS

BR. VARGŠO trijų veiksmų drama.

Nedėlioj, Spalio-Oct. 6, 1918

M. P. JANKAIČIO SVET.

4837 W. 14th St., Cicero.

Pradžią 4 val. po pietų.

Tikietas 25 centai.

Esame prisirengę veiklą perstatyti gerai. Svečių lauksime iš visur. Nepatingėkite.

LSS. 138 ir 158 kuopos

Teatras ir Balius

PIRMU SYKIU SCENOJ "Netikėtas Sugrįžimas"

Rengia L. S. S. 81-oji kuopa

Nedėlioje, Spalio-October 6, 1918

M. MELDAŽIO SVET., 2242 W. 23rd Pl.

Pradžią 5 valandą vakare.

Įžanga 35c ir 50c ypatai

Piačioji Chicago ir apylinkės visuomenė yra kviečiama skaitlingai atsilankyti, ir gardžiai pasijuokti, nes šitas farsas dar pirmą sykį pasirodys scenoj.

Režisierius M. Dundulienė.

Muzika J. Grušo Nuoširdžiai kviečia visus KOMITETAS.

"Ateities Ziedas"—Vaikų Draugijėlė Rengia

GRAŽŲ KONCERTA

Subatoj, Spalio-Oct. 5, '18

Mildos Svetainėje,

Pradžią lygiai 7 valandą vakare

Halsted ir 32-ra gatvė.

Vakaro programoje dalyvaus gabiūs Ateities Ziedo nariai, dainuos gerai išlavintas choras, vadovaujant p. S. Staniuliučiai; trio — Staniuliučiai, Sidiskaitė ir Briedukas; duetas — Micevičiūtė ir Jesevičiūtė; dialogas "Tėvas ir Sūnus", atliks Tverjonuks ir Pareckutis; duetas p-lės Kalvačiūtės, ak. Sarpalius; duetas smuiko ir piano Briedukai; solo A. Briedukas; duetas Staniuliučių ir Brieduko; solo Sidiskaitė, Grusaitė kornetas; duetas p-lės Filipavičiūtės. Bus keletas deklamacijų ir kitų. Po programai šokiai prie puikios muzikos. Visus kviečia "Ateities Ziedas". Įžanga 35c ir 50c, BE EXTRA.

Geriausius budas dėl įtrinim

Neturį stokuoti nei viename name

Doro Richter's

PAIN-EXPELLER

Jau nuo 50 metų yra vienu iš numylėtų naminių budų pas lietuvius ir visame pasaulyje.

Tikras tikrai su pažymėta marke

"IKARA"

35c. ir 60c. Butulikas visose aptekose arba atstai nuo

P. A. D. RICHTER & CO.

74-80 Washington Street, New York, N. Y.

LIETUVIŲ SOCIALISTŲ PROPAGANDOS MO- KYKLA.

Kaip "Naujienų" skaitytojai jau žino, L.S.S. VIII rajonas yra nutaręs šį rudenį įsteigti Chicagoje Mokyklą, kurioje bus išdėstoma socializmo mokslas. Ta Mokykla jau greitai laiku atsidarys, ir ji tėsia iki balandžio mėnesio pabaigos, vadinasi, apie septynis mėnesius.

Propagandos Mokyklos programai šiam sezonui susidės iš dvejopos rūšies lekcijų: iš socializmo mokslo ir iš lietuvių kalbos bei retorikos. Mokytojai bus P. Grigaitis ir Kl. Jurgelionis. Lekcijos bus skaitoma vieną kartą savaitėje, pėtnyčios vakarais. Vieta yra paimta "Aušroje", 3001 So. Halsted St.

Šią pėtnyčią turėjo but Mokyklos atidarymas ir mokinių priėmimas, bet dėl 4-os kp. rengiamų prakalbų, atidarymas atidėta sekamam utarninkui. Jisai įvyks Mildos svetainėje. Šiuo kviečiame visus, kurie įtercasuojasi minėtajai Mokykla, ateiti spalio 8 d. į Mildos svetainę. Tenai bus išaiškinta smulkiau visos Mokyklos programos, ir norintieji lankyti ją galės paduoti savo vardus ir užsimokėti; nes už trijų dienų po to, spalio 11 d., prasidės lekcijos. Mokestis kiekvienam Mokyklos lankytojui bus \$1.00 už visą sezoną, o mokestis už atskirą lekciją — 15c.

Taiigi nepamirškite, kad spalio 8 d. bus Propagandos Mokyklos atidarymas.

Komisija: S. Meškauskas, Ant. Jusas, J. Vilks. (Apgarsinimas)

Kazimieras G. Trainis

LIETUVIS NOTARIJUSAS

Padaro ir paliudija visokius dokumentus ir popierius

GABUS ADVOKATAS

Randasi ofise, vedimui visokių provų.

751 W. 31-mas st., arti Halsted St., Chicago, Ill.

Tel. Boulevard 6399.

DR. A. MONTVID

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1553 W. Madison st.

Suite 600-612

Valandos: 10 iki 12 ryto

Phone Haymarket 2563

Nedėdieniais tik pagal sutartį

Rezidencijos Telephone Albany 5546

2225 So. Leavitt St.

Kampus 22nd pl.

Valandos: 6 iki 8 vakaro

Phone Canal 4626

Nedėdieniais tik pagal sutartį

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

ISTEIGTAS 1836 METAIS

Kapitalas 1 Sausio, 1917, \$145.000

Pomirtinių išmokėto \$92.715

Ligoje pašalpų \$52.813

Moka pomirtinių \$150, \$300, \$600

ir \$1.000. Moka ligoje pašalpos—

\$6.00 \$9.00 ir \$12.00 į savaitę.

ŠELPIA Našles, Našlaičius, Moksleivius, Politiskus Kankinius, Imigrantus ir remia visus prakilnius lietuvių tautiskų ir kultūriškų reikalus.

ŽMONIŲ apšvietai leidžia savaitraštį "TĖVYNĖ" su iliustruotu mėnesiniu priedu Moterims ir Vaikams, ir nariai tą gauna dovanai. Leidžia kningas, kurias nariams duodama už pusę kainos.

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE yra seniausia, didžiausi ir tvirčiausia apdraudus, pašalpos ir kultūros organizacija. Kuopos yra visuose miestuose. Norėdamas prisirašyti, kreipkis prie vietinės kuopos, arba norėdamas platesnių informacijų, rašyk pas Centro Sekretorių, šiuo adresu:

A. B. STRIMAITIS

307 WEST 30TH STREET, NEW YORK CITY.

Norwood, Mass.

Musų veikimas.

Rugs. 15 d. vietos L. M. P. S. 11 kp. surengė puikią vakarienių socialistų bendrovės namo naudai.

Pasidėkojant progresistų pasidarbavimui, vakarienių pavyko gerai. Svečių atsilankė pusėsimas būrelis ir visi gražiai linksminosi. Pažymėtina, kad progresistės gerai darbuojasi ir remia visokiąs būdais Soc. Bend. namą.

Rugs. 22 d. Vienybės Draugystė (pasėlinė) surengė masinį mitingą — prakalbą. Kalbėjo drg. Neviuckas, iš Worcesterio. Pirmu atveju kalbėjo „apie naująją priglūstą prie pasėlinių draugystę“ ir kokią rolę lošia tokios draugijos ekonominiam darbo žmonių gyvenime ir t. t.

Antru atveju kalbėjo apie Lietuvos praeitį ir dabartį. Kalbėtojas gana puikiai nupiešė dalykus ir gerai užvažiavo tautininkams — šliupei ir Česnuliui.

Rugs. 23 d. kalbėjo drg. A. Bimba Valparaiso universit. študentas — dviem atvejais. Pirmą tūmą buvo apie ekonominį klausimą, antrą — apie Liet. Dr. Lit. Draug. Draugas Bimba, matyt, gerokai susipažinęs kalbama klausimais ir turi puicę finą iškalbą. Jo kalba buvo nuosekli, aiški ir nuoširdi. Publikai buvo pilnai užgandinta.

—Nairietis.

Waterbury, Conn.

Reikalauja paliuosuoti Thoma Mooney.

Rugsėjo 8 d. Lietuvos Sunų Draugija laikė savo mėnesinį susirinkimą, kuriame tarp kita buvo prisiminta apie San. Francisco darbininkų vad. Thoma Mooney, reikalus. Čia jau buvo priimta tam tikra protesto rezolucija, reikalaujanti atnaujinti Thoma Mooney bylą. Rezolucija nutarta pasiųsti tiems, nuo

kurių dabar priklauso Thoma Mooney likimas.

—Rezoliucijos Komisija.

Akron, Ohio.

Aukos Soc. P. rinkimų kampanijos fondan.

Akroniečiai neužmiršta savo partijos reikalų. Štai šiomis dienomis jie suteikė gražių aukų Socialistų Partijos rinkimų kampanijos fondui — viso virš 22 dolerių. Aukojų sekamie draugai: K. Janelimas \$1.50; J. Budžinskas, B. Uščinas, M. Pukis, A. Prusas, B. Simplis, A. Jurkaitis, U. Kaulakis, M. Bulvičius, P. Sidaris ir F. Kastela — po \$1.00; A. Tumas ir A. Gražys — po 75 c.; K. Praspaliauskas, P. Jurgelis, P. Petrušonis, R. Grigaliūnas, L. Ulba, A. Lukošius, A. Kuprevičius, T. Pilotas, J. Jocius, K. Vargolis, V. V. Vasyš, V. Gegutė — po 50 c.; D. Valatka, Jurskiutė, M. Poška, M. Vilkė, R. Jurgelienė, J. Stankaitis, B. Jakštis, M. Matužeka (?) — po 25 c.; A. Bartjoka 20 c. Viso su smulkiais aukomis \$22.30.

Visiems aukojusiems varde LSS. 244 kp. tariame širdingą ačiū.

—Komitetas.

Vakaras.

Rugsėjo 29 d. LMPs. kuopa surengė vakarą. Scenoj statė 3r. Vargšo keturių veiksmų dramą „Kryžius“. Lošė — clevelandiečiai aktorai ir aktorės. Savo užduotį išpildė pastebėtinai puikiai. Ypačiai merginos Sakau, laimingi tie clevelandiečiai: turint tokių gabių spēkų nesarmata pasirodyt su by veikalu.

Clevelandiečiai darė tam, kad ir aš iktuosi, kad pastarasis vakaras laugeli paskatins prie lavinimo. Ypač būtų geistina, kad vietos vaikiniai ir merginos rasytųsi prie „Ausros“ choro, kuris dar neseniai įsisteigė. Spieskimės toj įstaigoj ir — lavinimės.

—Jaunas Kareivis.

Akroniečiai mažai veikė. Nors vietinė LMPs. kuopa finansiskai laikosi neblogai, bet kad stoka toliau prasiekiusių narių, todėl daug ko nuveikti negali. Beje, veikliausia ir gabiusia kuopos nare reikia skaičiuoti d. K. Liubinskiutę. Ji veikia ne tik progresistų kuopoje, o ir K. S. S. 244 kuopoje. Bravo! Kad taip būtų daugiau tokių gabių veikėjų.

Jaunieji, kurie norite ir galite lavintis, dar kartą kviečiu prisidėti prie „Ausros“ choro. Repetacijos laikoma kas nedėlinį nuo 8:30 val. ryto Socialistų Headquarters.

—Jaunas Kareivis.

Aukaukite Lietuvos Laisvės Fondan.

Westville, Ill.

Kunigų vargai.

Pagalios, pas mus susipėsė ir patys žalečnieji kunigai. Mat nesutaiško del sekėjų. Dalykas susidėjo šiaip. Rugsėjo 21 d. Westvilken atvyko, tulas kun. Kelmelis. Pasisakė atvykęs klebonautį ir „prigulmingą“ parpiją. Bet kadangi iki šiol vietos lietuvių — dušes ganė slovakų „kunigūzų“, tai pastarasis ne mažą susirūpinimą sulaukęs naują „dvasiską konkurentą“. Taigi netekęs kantrybės, įsiai kartą atėjęs pas lietuvišką tėvelį ir bokių ceremonijų riktelėjęs:

—Ko tu čia atsibalojai? Kas tave siuntė?

Kaip ten daugiau buvo, niek nežino. Tik ant rytojaus, nedėlioje, kam. Kelmelis stipriai „karšė kailį“ savo konkurentu slovakui. Girdi, jis nėra joks kunigas vyskupas jį senai suspendavęs ir atėmęs jam misias. Jisai yra toks ir dar kitoks... Baigiant pamokslą kun. Kelmelis pakvietė savo parapijonus į „parapijalų mitingą“. Tada išužinojo ir sl. vokas. Taigi ir jis atsilankė „parapijalų mitingą“. Patyręs, kad kun. Kelmelis išvadino j tokiau ir dar kitokiū, įsiai tuo išsitraukė „kunigiskus doku mentus“ ir pakišo juos savo lietuviškam konkurentui. Šia, su ko, čia yra dokumentai ir čekiai nuo jo malonybės vyskupo! C kur tavo dokumentai? Parodyk tu, tu, tu, tu... Kelmelis jų nepardė. Sakėsi, nesinešiojęs „savinį“. Tada slavokas šokos ant kun. Kelmelio: Tai tu, suspenduotas! Tai tu! Ir jau būv beužsimojas, tik parapijoni ne-leido.

Kuo ta dviejų kunigų varžytinė užsibaigs, dar pamatysime.

Westvilke nauja „mada“ — padegti namus. Žiūrėk, Baltarus „gerai apsiurino formičius“, ir už kiek laiko Baltro namukas supleskėjo! Namukas, žinoma, priklausė ne jam ir dažnai „neišsiurintas“, bet tai kas — by tik Baltarus gavo „gerą išsiurimą“? Ar kartais tie ožiai neprilips liepto galą? —Vytiš.

Baltimore, Md.

Delei Z. Gapsio rašymų.

Kiek laiko atgal „Naujienose“ tilpo korespondencija iš Baltimorės. Jos autorius, d. Z. Gapsys, rašo apie socialistus ir kontraktorius.

Perskaicius tą Z. G. korespondenciją pasirodė, kad dalykai pastatyti visai išvirkščiai. Nesu prantu, ar d. Z. Gapsys tik tiek tepajęjęs suprasti, ar įsiai rašė tik delto, kad buti nuolatinis „Naujienų“ korespondentu. Bet jeigu įsiai brangintų gerb. dienraštį, tai būtina turėtų aiškinti dalykus plačiau ir taip kaip jie atsitiko. Reikia mat žinot, kad laikraštis, tai ne „gerbėjas kenas“. Negalima jį dėti kaip tik sugriebti.

Leiskite man perstatyti dalykus kitokioj šviesoje. Korespondentas sako, kad „lietuvių, neturėdami nuovokos apie kitokią biznį, dedasi rubų siuvimo šapas“. O kas tame bloga? Baltimorės lietuvių daugiausia užsiima rubų siuvimu. Gi ar kontraktoriai išties pigiau pasiūva švarką ir tu kenkia rubsiuvių amatui — tai didelis klausimas. Čia reikėjo duoti faktų. Aš tečiau žinau, kad už tolus siuvimus kontraktoriai moka daugiau negu didžiulios firmos. Taip, pas Sanaborną mergelė siuvėją, gaudanti 18 dol. savaitę, turi padaryti į dieną keturioliką pundų kalnierių. Kiekviename punde yra po 25 kalnierių. Vadinasi negauna nė po centą už kalnierių. Tuo tarpu mažoj kontrakt-

orių reikalauja dviejų centų. Tai mat!

Taip jau neteisingai Z. G. aišina ir lietuvių kontraktorių lauginimąsi. Esą „susitarę Mycolas su Juozu: vienas parneša naišų nesitų švarkų, kitas parneša iš karčiamos 2-3 darbininkus ir biznis gatavas“. Tą ką tai manau? Išrodo, kad Baltimorės darbininkai tik ir trina karčiamos ir laukia, kad kontraktoriai juos vadžiotų po tris ir keturius... Tuo tarpu yra kaip tik priešingai. Kontraktoriui prisičina nuėiti pas darbininką po 2-3 kartus, kad gaus jį.

„Baltimorėj“ kontraktoriai kaip grybai po lietaus dygsta“. Irgi netiesa. Reikėjo pasakyti, kad „kaip grybai“ smunka! Jeigu kuris dar laikosi, tai su baimė — laukdamas bankruto. Galite apie tai pasiteirauti pas by vieną lietuvių kontraktorių.

Leiskite man nurodyti šito priežastį. Pirmą priežastį tai stoka darbininkų. Mat daugelis rubsiuvių nuėjo į kitas pramonines šakas... Bet delei to būtų puikios bėdos: galima padirbėti viršai. Bet ve kame didžiausia bėda, kuriai, pasak korespondento, būtinai reikia užbėgt už akių, tai palaidusis unijizmas. Ten, kur darbininkai sakosi esą unijistai — kontraktoriai netenka visų privilegijų. Jiems neleistina tvarkyti reikalus savo šapoje, jū nusimanyt: negalima atstatyti darbininkų, nors jo elgimasis būtų kuo blogiausias. Darbininkui gi visa leistina: gali išeiti iš dirbtuvės kada tik jis nori, gali vartot sabotažą, daryt tau nuostolius — ir jam niekur nieko!

Na, ar prie tokios „tvarkos“ galima palaikyti savo dirbtuvę? Aš suprantu jūnijos reikalus. Bet jeigu tie jos reikalai čia tik prie lietuvių kontraktorių naikinimo — man jie darosi nesuprantamais. Suprasciau, jeigu taip būtų daroma ir su žydais kontraktoriais. O gal jiems norima padaryt dirvą...

Beje, d. Gapsys prisimena ir apie incidentą su C. Griniu. Išiai tapo prašalintas iš kuopos delto, kad nėjo kartu su darbininkais, streikuotų, o dirbo kaip visi kiti kontraktoriai. Dg. Gapsys dar stebisi, kad aš, pats bu-lamas socialistu, gnyiau Grinius „blogus darbus“. Turiu pasakyti, jogei aš jį gnyiau ne todėl, kad esu kontraktorius, o todėl, kad mano manymu, P. Grinius nėra ant tiek prasizengęs ir neužsitarauja „išbraukimo“. Pasalindami jį iš kuopos iys daugiau prasizengė. Delei šio dalyko tečiau norėčiau kad išreikštų savo nuomonę „Naujienų“ Redakcija, butent: ar 14 kuopos nariai pasielgė teisingai pasalindami P. Grinių ir ar įsiai buvo to užsitarimaves?

—K. Mikolaitis.

P. S. —P. Grinius susitaręs su trims nesocialistais įsisteigė rubų siuvimo dirbtuvę. Kada su-streikavo tos firmos darbininkai, iš kur čmė darbą P. Grinius ir jo „kompanijoni“, tai unijos organizatoriai — vietinis ir keliaujantis — atsivedė apie 30 streikininkų ir sustabdė elektros spēką pareikalavo mest darbą. Tuomet Grinius esą pasipriešinęs. Taip bent buvo pranešta kuopos susirinkime. —K. M. (Neištyrus dalyko, Redakcija neapsiima spręsti apie 14 kp. pasielgimo teisingumą — „N.“ Red.)

Racine, Wis.

Bereikalinga kritika.

„Naujienų“ nr. 221 aprašau LSS. 124 kuopos susirinkimą. Rodos, apie viską rašiau teisingai ir ne nemaniau, kad rasis draugų, kur šituo galėtų įsiseisinti: už teisybę nėra ko pykti! Bet

Klauskite Chas. Putris
musų lietuvių drabu-
žių pardavėjo.

KLEIN BROS

HALSTED, 20TH ST'S AND
CANALPORT AVE

Skolinkite kaip jie
kariauja.
Užsirašykite ant La-
isvės Paskolos dabar

Dabar čia Chicagoje jūs rasite tokias vertes kaip pasiulyta šiame

Išpardavime Vyrų Siutų ir Overkautų

Jeigu jūs rasite siutus ir overkautus kur nors šiame mieste — taip puikius kaip šie, jūs rasite \$35 ir \$40 ant jų kortelė ir jie yra to verti.

Jums nereikalinga būti drapanų biznyje, kad pažinotų kokios šios yra vilnonės drapanos! Tokie dalykai nėra privatinės dalykas — jie yra viešas žinojimas.

Todel žinant šiuos faktus, kam atidėlioti pirkinį rudeninių ir žieminių overkautų? Kuomet mūsų dabartinės prekės bus parduotos, jūs turėsite mokėti \$10 iki \$15 daugiau už tas pačias drapanas, taip kaip kitos drapanos dabar reikalauja.

SIUTAI

yra puikiausių visų vilnonių audinių visų naujausių spalvų ir kombinacijų, puikiausių rudeniinių modelių, konservatyvių del apyvenų vyrų ir naujausių modelių del jauniesių vyrų — už šią kainą už vilnonius tvirtos spalvos mėlynos sergės, siutai kurie atkreips jūsų dėmesį. Storieus, augstoms, specialiai apkaustu šiam iš — \$25.00

pardavinui po... \$25.00

Vaikų ilgus kelnės.

Tvirtos ilgai dėvimos materijos, puikiai pastata, vėliausios stailės, kokios pastaroju laiku pagadėja, micos nuo 15 metų ir augščiau. Musų specialė kaina šiam išpardavi — \$20.00 mui

Society Brand Drapanos

Kuppenheimer ir kitų gerų Chicagoje siuvėjų siutų ir overkautų, rūšių, kurios pritaikytos \$25 iki \$55 dėvėjimui

Motinos panorės, kad jos turėtų tuziną dukterų, kuomet jos pamatys šias

Merginų Puikios Suknės po \$8.88

Perviršis stako rudenių ir žieminių suknių iš Dandy-line Dress Co., 206 W. Adams St., Chicago.

The Dandyline Dress Co. išdirba pagarsėjusias Elsie Dinsmore sukneas, tokias rūšis, kuri niekuomet neparduodama pigiau kaip \$12 — šios suknių yra naujausios ir geriausios stailės parodomos del rudens ir žiemos. French serges, storm serges, taffets, Georgette crepes, ir t. t. Micos 8 iki 14 metų. Apkaustu po

\$8.88

228 d. A. Č. sako, kad aš visai ten aprašęs neteisingai. Jis dar gi bando mane kritikuoti. Labai gerai. Bet kritikuojant reikia prisilaikyti teisybės. Pav. d. A. Č. sako, kad mano pasakymas, jogei susirinkime dalyvavo viso apie 16 narių, esąs neteisingas: būvę 18. Et jau! Del tokio menkniekio kelti toki skandalą. Aš mačiau 16, tiek ir užrašiau. O jeigu d. A. Č. juos skaito remdamas įmokėjimu mėnesinių duoklių, tai jis turi žinot, kad duokles užsimokėt galima visai nebunant susirinkime.

Tas pats ir su abelnu skaičiūnarių. Aš pasakiau (ne iš pirmo išlauzęs!), „apie 40“, o d. A. Č. — „tik apie 35“. Savo skaitlinę aš padaviau remdamas organizatoriaus užreikiūmu. Kuo remiasi d. A. Č., nežinau. Bet aišku, kad jis irgi fikrosios skaitlinės nežino, nes rašo „apie 35“. Tai kam tuomet kabinėtis?

A. Č. sako, kad aš esą neteisingai rašęs apie pirmiūninko rinkimus. Jis klysta. Dg. A. Č. atėjai į susirinkimą po to, kai pirmiūninkas — vargas negalais — jau buvo išrinktas. Taip nedera elgties, drauge A. Č.

Toliau, Dg. A. Č. sako, kad aš rašęs netiesą apie kuopos veikimą. Čia jau jis stengiasi pripardyti kuopos nuveiktus darbus — dar praitais metais! Tai neloginga. Tegul d. A. Č. paūma „Naujienų“ nr. 221 ir dar kartą atdžiai perskaito tą mano korespondenciją. Pamačius apie ką ten rašoma — veikimą ar apie frakcijas, į kurias

Aš manau, kad to neužginčys nė pats A. Č., butent, jogei choro sugrovė kilę tarpe narių kivirčiai. Tada aš ir aprašiau tik tą, kas ir kaip buvo. Gaila, kad A. Č. kalba visai apie kitą dalyką.

Draugai A. Č. nepatinka, kad aš rašau „lokius korespondencijas“. Esu tikras, kad tuo ne A. Č., ne kam kitam skriaudos nepadariau.

Kodel aš nieko neveikiu? O iš kur d. A. Č. tai sužinojo? Šitai užsivarinėt nederėtų.

Nors man gaila užimtos laikraštų vietos, bet turėjau padaryti tas kelias pastabas mano kritikai, d. A. Č. Ateityj tečiau aš į jokus man daromus užmetinėjimus neatsakinėsiu.

—J. J. B.

Donora, Pa.

Koncertas.

Rugsėjo 29-tą čia buvo koncertas. Rengė Pittsburgho apylinkės vyčiai. Patainuota apie ketvertas dainelių — neblogiausiai. Taipgi p-nia Sabonienė atliko porą gabalėlių smuiku. Tai ir visa „koncertinė dalis“. Antra dalis susidėjo iš kun. Strimavičiaus prakalbos, kuris pradėjęs apie ponų gyvenimą — liepdamas imti iš jų darbštumo ir vienybės pavyzdį — užbaigė savo kalbą gėrimu Rymo Kal. Susivienijimo, Juozapinės „darbininkų“ Sąjungos ir, žinoma, vyčių! Prakalba buvo baisiai nuobodi. Publikos, skaitant ir mažus vaikus, buvo nė daugias-

to matyti, kad vyčiai smunka, j jų „pramogas“ mažai kas besilanko.

Vakaras buvo rengiamas tikslu pasipelnyti įkurimui „Vyčio“ spaustuvės Pittsburghe.

Klebonaujant čia kun. Kazėnu, vyčiai buvo „smart“ vyrat! Zadėjo „dedievius“ smut „kaip su šluota“, bet kaip matyti, tai, anot tos pasakos: lėkė kaip sakalai, o nutupė kaip — juodvalbiai. —Koncerte miegojės.

Redakcijos Atsakymai

J. Ruzgai, Redakcija jau paaiškino, kad tas raštas yra jai reikalingas, kaip dokumentas, ir jį pasilaikys jį savo archivą. Tai gi be reikalo apie tai rasiųjate. A. Jusui. Nesuspėjome įdėti. Vlad. Juknai. Kreipkitės į Immigrants' Protective League ofice (824 So. Halsted, st.) ir prašykite patarimo. Tenai susikalba ir lietuviškai.

CENTRAL MANUFACTURING DISTRICT BANK

1112 W. 35-ta gatvė (Tel. Drovers 6310). Yra didara del biznio nuo 9 ryto iki 3 po pietų. Subatomis iki 1 po pietų. VAKARAIŠ Seredomis ir Subatomis nuo 6 iki 8 val. vakare. Mane galite matyti banke, bet reikalui atsiradus, kreipkitės prie manęs į namus. 3343 Lowe ave. (Tel. Boulevard 9983) 1 Floras, užpakalyje. Nuo 6 iki 10 v.v. A. PETRATIS.

Dr. Pullman 342 Dr. D. J. Bagočius, M.D. LIETUVIŲ GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 10731 So. Michigan Ave.

NUXATED IRON

„Aš tik ma-
nuo paties
dideliam ku-
niskam veiklu-
mul, kurs daugiau-
siai naicina nuo ma-
nos paties ypatingo va-
rtojimo Nuxated Iron“
—sako buvusis Svei-
katos Komisionierius,
Wm. B. Kerr Chicago miesto. „Is
savo paties patyrimo su Nuxated
Iron aš jaučiu, kad jis yra toks
brangiainas kraujo ir kuno ak-
tyvavimui, sulauksimas, kad jis
turėtų buti vartojamas kiekvienam
ligonbuty ir užrašinėjamus kiek-
vieno gydytojas šioje salyje.“
Nuxated Iron pagelbsti padaryti
sveikesnes moteris ir stipres-
nius, dragesnius vyrus. Užkrintas
užgandėdiniams arba grąžina-
mi pinigai. Gaunama pas visus
gerus aptiekorius.

Wm. B. Kerr Chicago miesto. „Is savo paties patyrimo su Nuxated Iron aš jaučiu, kad jis yra toks brangiainas kraujo ir kuno aktyvavimui, sulauksimas, kad jis turėtų buti vartojamas kiekvienam ligonbuty ir užrašinėjamus kiekvieno gydytojas šioje salyje.“ Nuxated Iron pagelbsti padaryti sveikesnes moteris ir stipresnius, dragesnius vyrus. Užkrintas užgandėdiniams arba grąžinama pinigai. Gaunama pas visus gerus aptiekorius.

Mokinkies Koliai Turi Proga!

Gausi geresnė ir švaresnė darba, ir geresnė užmokestį tik tuomet, kuomet išmoksi Angliškai kalbėti, skaityti ir rašyti. Musų mokykloje galima greitai ir lengvai išmokti visą Anglių kalbą, skaitymą ir raštą, už prieinamą užmėginimą. Taigi, pasinaudok šia proga. Dabar yra geriausias laikas mokintis — šaltį ir ilgą vakarai, namie nėra ko veikti, o pamokinti yra geriausias laikas.

NEBUK SUTINGES—IMKIS UŽ DARBO!

Gal jautiesi, kad šie uždaviniai yra pervažys ir perviršija tavo spēkas supratimo, arba kad Angliška kalba del tavęs yra per sunki ir kad jos negalėsi išmokti? Jeigu taip, tai galime užtikrinti tave, kad bėgu šė-šiu mėnesių daugelis vyrų ir moterų, įvairių amžių, po musų priežiūra, išmoko Anglišką kalbą, turėdami mažas spēkas supratimo, ir vos tik pradžiamoksliai. Išmoksi ir tamsia jei tik pradėsi mokslą musų mokykloje, ir laikysies jos tvirtai: pastoviai prisiūti ant lektėjų ir moklėsies pagal savo išgalėjimo.

Gal jautiesi, kad šie uždaviniai yra pervažys ir perviršija tavo spēkas supratimo, arba kad Angliška kalba del tavęs yra per sunki ir kad jos negalėsi išmokti? Jeigu taip, tai galime užtikrinti tave, kad bėgu šė-šiu mėnesių daugelis vyrų ir moterų, įvairių amžių, po musų priežiūra, išmoko Anglišką kalbą, turėdami mažas spēkas supratimo, ir vos tik pradžiamoksliai. Išmoksi ir tamsia jei tik pradėsi mokslą musų mokykloje, ir laikysies jos tvirtai: pastoviai prisiūti ant lektėjų ir moklėsies pagal savo išgalėjimo.

Aperti Angli kalbos, musų mokykloje yra mokinama Lietuvių kalbą, pradinė ir gramatinė, aritmetika, laisko rašymas, istorija, geografija, ir daugelis kitų atskirų šakų. Taipgi, mokiname visas Grammar School ir High School šakas.

Mokytojai musų mokyklos yra pastovūs ir turi gerą patyrimą, tas kiekvienam užtikrina gerą progresą. Pradėk mokintis, nesigailėsi.

VISKA AISKINAME LIETUVISKAI

Rudeniniai kursai prasidės Oct. 7, 1918. Prisiųsdyti ateikite tuojau. Dabar pradėjus, bus mokymai geresni, naujo negal buti pradėjus vėliaus. **MOKINAMA DIENOMIS IR VAKARAIŠ.**

B. T. WAITCHES ir J. P. WAITCHES, Mokytojai.

AMERICAN COLLEGE PREPARATORY SCHOOL

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily except Sunday by
The Lithuanian News Pub. Co., Inc.

1810 SO. HALSTED ST.,
CHICAGO, ILLINOIS.

Telephone Canal 1506

Naujienos eina kasdien, išskyrus
nėdėlius. Leidžia Naujienu Ben
Irvine, 1810 S. Halsted St., Chicago
Ill. — Telefonas: Canal 1506.

Užsakovų kainos:

Chicagoje — per metus:
Metams \$6.00
Pusmetui 3.50
Tiesiogiai metams 1.85
Tiesiogiai pusmetui 1.45
Vienam mėnesiui75

Chicagoje — per mėnesius:
Vienam mėnesiui02
Savaitėi12
Mėnesiui50
Savaitėi10

Savaitėi10
Savaitėi10
Savaitėi10

Chicagoje — per metus:
Metams \$5.00
Pusmetui 3.00
Tiesiogiai metams 1.65
Tiesiogiai pusmetui 1.25
Vienam mėnesiui65

Kanadoje, metams 7.00
Visur kitur užsienioje 8.00

Pilnais reikia siųsti Pašto Money
Order, kartu su užsakymu.

Rašytojų ir korespondentų prašome
siųsti adresus, iš kurių bus
rašomi rašiniai. Rašiniai turi
būti adresuoti tiesiai
Naujienu Redakcijai, o ne Redakto-
riui. Reikia būtinai rašyti
aiškiai ir ant vienos popieriaus
pusės, be paliekant patesnius tarpus
tarp eilučių. Redakcija pasilau-
kia visus rašinius, kurie bus
trumpinti. Netinkami spaudai raš-
iniai, netinkami, arba gražinami atgal,
jei be jų būtinai rašyti autorius
pareikalaus jų ir atsiunčia krasos
ženklelių pakankamai persiuntinio
esoms apmokėti.

Asmeniška Redakcijai matyt gali
tik nuo 5 iki 5:30 val. vak.

Redakcijos Straipsniai

True translation filed with the post-
master at Chicago, Ill., Oct. 4, 1918,
as required by the act of Oct. 6, 1917.

Ima praragēt?

Petrabilio "Naujoje Lie-
tuvėje" randame perspaus-
dintą labai įdomią ištrauką
iš bolševikiško laikraščio
"Komunisto". Ji skamba
sekamai:

"Susidėjimas su valstie-
čiais artina Rusijos komu-
nas prie buržuazinio soci-
alizmo, ir seniau buvusieji
komunizmo šalininkai pra-
deda išsivadėti jo, pra-
deda taikyti savo socializmą
prie valstiečių pageidavi-
mų, t. y. atsikartoja lai-
kai, panašūs į laikus, bu-
vusius po Paryžiaus Ko-
munos žlugimo."

"Naujoji Lietuva" labai
piktinasi šitokia kalba ir sa-
ko, kad "Komunistas", kabi-
nėdamasis prie valstiečių,
elgiasi, kaip tie nedorieji so-
cial-demokratai. Bet "Nau-
j. Liet." bumbėjimas nepanai-
kina to fakto, jogei patį
Rusijos "komunistų" šalinin-
kai jau ėmė pastebėti, kad
Rusijos "komunos" eina
prie "buržuazinio socializ-
mo", ir kad buvusieji "ko-
munistai" išsivadą savo "ko-
munizmo".

Vadinasi, atsiveria akis.
"Naujosios Liet." cituoja-
masi "Komunistas" tečiau
skaito tokį pakrypimą daly-
ky klaidingos taktikos pa-
skyme; įsai nesuspranta,
kad artinimasi prie "buržu-
azinio socializmo" Rusijoje
yra neišvengiamas daktas.
Rusija jau dar nėra pribren-
dusi socializmo tvarkai, todėl
kolai kas joje niekas kita ir
negali but, kaip tikrai bur-
žuaziška tvarka.

Tokių dalykų, žinoma, ne-
gali suprasti žmonės, kurie
neturi nuovokos apie "nedo-
mų" social-demokratų mok-
slą — apie mokslinį sociali-
zmą.

Reformos Vokietijoje.

Augštesnysis parlamento
butas Prusose, kaip girdėt,
šiomis dienomis priėmė ista-
tymą sumanymą apie visuo-
tinę ir tiesioginę balsavimą,
pridurdamas prie jo tiktai
tą pataisą, kad piliečiai, ku-
riems suėjo 50 metų am-
žiaus, turės po vieną balsą
extra.

Toliaus, pranešama, kad
Vokietijos kaiseris esąs pa-
siryžęs pakviesti dalyvauti
valdžioje žmonių atstovus;
apie šitokią pleną kaiseris už-
siminė jau ir savo laiške į
von—Hertlingą, rezignavu-
sį iš kanclerio vietos. Ir,
matoma, tasai pleną jau
mėginama vykinti, nes te-
degramos skelbia, kad soci-
al-demokratų partija atsisa-
kiusi duot savo atstovų į ko-
alicinę ministeriją, kuri es-
antį dabar organizuojama.
Social-demokratų reikalau-
jį, kad ministerius skirtų
reichstas (parlamentas), o
ne kaiseris, ir kad jie bu-
tų atsakingi prieš reich-
stagą.

Tuo būdu Prusose ir Vo-
kietijos imperijoje dabar ge-
ma dvi labai didelės svarbos
reformos. Viena jų praša-
dintų neskaitlingos junkerių
(dvarininkų) klesos viešpa-
tavimą Prusų karalystėje; o
antra — pusiausdespotinę
Vokietijos imperijos tvarką
pakeistų parlamentine tvar-
ka. Prusų ir Vokietijos dar-
bininkų klesą jau per keletą
dešimčių metų atkakliai,
bet veltui kovojo už tas re-
formas. Kodel gi dabar
staigu įvyksta ta atmaina?

Aišku kodel: Vokietija
gavo pliekt Francijoje; Vo-
kietijos talkininkė Turkija
gavo į kailį Palestinoje; ki-
ta Vokietijos talkininkė, Bu-
lgarija, suklupo ir pasidavė
priešams. Pralaimėjimai
karėje susilpnino Vokietijos
valdonų poziciją namie.
Iš to galima spręsti, kiek
yra išminties toje pasakoje,
kad girdi, darbininkų klesai
visai nesvarbu, kaip eis ne
jų pradėtoji karė.

True translation filed with the post-
master at Chicago, Ill., Oct. 4, 1918,
as required by the act of Oct. 6, 1917.

Atžagareivių viršus.

Spalių 1 d. Suv. Valstijų
senate tapo atvesta patais-
a prie konstitucijos, sutei-
kianti moterims lygią bal-
savimo teisę su vyrais, kada-
gi truko dviejų balsų iki
dviejų trečdalių didžiumos,
o reikiamos konstitucijos pa-
taisymui.

Už pataisą balsavo didžiū-
ma senatorių abiejose parti-
jose; bet nepakankama di-
džiuma. Idomu, kad demo-
kratų partija davė mažiau
balsų už pataisą ir daugiau
balsų prieš pataisą, negu re-
publikonų partija. Demo-
kratų partijos balsai tą pa-
taisą faktiškai ir sumušė.

Demokratų partija yra
viešpataujanti partija Suv.
Valstijų kongrese; jai pri-
klauso ir Suv. Valstijų pre-
zidentas. P-as Wilsonas be-
tgi paskutiniu laiku pavirto
šalininku istatymo, suteikia-
nčio moterims balsavimo tei-
sę, ir įsai specialiam atsilie-
pime ragino senatorius bal-
suoti už pataisą. Vienok be
rezultato.

Demokratiški senatoriai,
balsavusieji prieš pataisą,
atsitovauja, kone išmintinai,

atžagareiviškas pietines val-
stijas — South Carolina,
New Mexico, Georgia ir k.
Jų rinkimų prietarai jiems
buvo svarbesni, negu šalies
labas, teisingumas ir prezi-
dento Wilsono raginimas.
Kaikurie jų atvirai prisipa-
žino: "Jeigu mes butume
balsavę už lygias teises mo-
terims, tai butume netekę
savo vietų senate".

Bet ką pasakys apie tą
balsavimą visos šalies pilie-
čiai? Šiandien eina rinkimų
agitacija. Republikonai pa-
naudos ją prieš demokratų,
kurie iki šiol vis stengdavosi
pasidaryti politiško kapitalo
iš prezidento Wilsono var-
dą, sakydami, kad tikri pa-
triotai privalo remti prezi-
dentą ir balsuoti už demo-
kratus; dabar tečiau, eida-
mi prieš p. Wilsono valią to-
kiame svarbiame dalyke, de-
mokratai parodė, kaip jie
patįs "remia prezidentą".

Bet dar daugiau pakenks
demokratams moters. Tose
valstijose, kur jos jau turi
balsavimo teisę, jos balsuos,
prieš demokratų, ir visur
moters agituos prieš juos.
Rezultate, dėl tų pietinių
valstijų senatorių užsispyri-
mo viešpatuojančioji šalies
partija gali šį rudenį pralai-
mėti rinkimus.

Kaip toli jie eis?

Vartydami "Laisvės" pus-
lapius, mes kiekvieną kartą
klausiame savęs, kaip toli
tasai laikraštis eis.

Per dvejetą mėnesių įsai
kiekvienam savo numerįje
spausdino po kelis straips-
nius, kuriuose buvo kolioja-
ma ir pravardžiuojama
"Naujienu" ir jų redakcija
visokiais bolševikiško žargono
žodeliais. Rodėsi, kad
jau to užteks, nes buvo gali-
ma tikėtis, kad tas darbas
"Laisvės" vedėjams ir rašy-
tojams nusibos.

Bet to neužteko. Tulas
"Laisvės" bendradarbis kiek
laiko atgal ėmė rašyti ilgus
"moksiškus" straipsnius,
prieindamas, kad "Nau-
jienos" pažeminusios Mark-
są ir sugadinusios jo teoriją.
Mums nesunku buvo paro-
dyti, kad šitie užsipuldinėj-
mai yra paremti vien "Nau-
jienų" minties iškreipimu ir
"Laisvės" rašytojo neisma-
nymu apie dalyką, kurį įsai
ėmėsi aiškinti. Ir mes ma-
nėme, kad jie ant galo jau
prikas liežuvį ir nutils.

Bet kur tau! Atakos to-
lyn eina vis smarkesnės. Da-
bar jos susideda jau ne iš
"moksiškos kritikos" ir net
ne iš bolševikiškų šukavimų
apie "social-patriotizmą", o
stačiai iš asmeniškų pobu-
džio šmeižtų.

Apie savaitę laiko atgal
"Laisvė" editoriališkai išva-
džiojo, kad "Naujienų" re-
daktorius neturįs nė doros,
nė sąžinės. Tris dienas at-
gal ji aiškino, kad nesąži-
ningumu ir nedorumu "Nau-
jienos" pralenkia "Draugą".
O dabar ji vėl paskelbė edi-
torialą apie tai, kad "ponai
iš 'Naujienų'" "veidmainia-
uja" ir "purvais apsidrėbė".

Be to, šale editoriale iš-
spausdinta dar ir trijų špa-
tų straipsnis, su "Laisvės"
redaktoriaus, V. Paukščio,
parašu, kur pasakojama,
kaip Grigaitis apie dešimtis
metų laiko atgal nesutikęs
rašyti Škotijos laikraščiui
už 1 kapeiką nuo eilutės ir
reikalavo po 2 kapeikas (1
centą) už eilutę.

Šitais raštais "Laisvė" su-
mušė visus pačios savo re-

kordus; ir kiek mes galime
spręsti, rodos, — visus re-
kordus apskritai! Nes iš-
tiesų kur dar toliaus laikraš-
tis gali šiuo keliu eiti? Ki-
lausk mums ilgoką laiką te-
ko būti liudininkais to "lite-
ratiško" darbo, kurį prieš
"Naujienu" varė Chicago
kunigų organas, kaipo vy-
riausio redaktoriai, kun. Ma-
liauskis ir p. Brandukas. Jie
buvo "smart" vyrai, bet rei-
kia pasakyti, kad "Laisvės"
Inteligentas ir dabartinis jos
redaktorius, V. Paukštys, i-
ma "bylinti" juodu. Taigi
turėtum žmogus manyti,
kad toliaus eiti tuo keliu, ku-
riuo eina "Laisvė", jau ne-
begalima.

Vienok, po įgytojo iki šiol
patyrimo, mes nesame tik-
ri, kad "Laisvė" nebesuge-
bės žengti toliaus. Juk ji
visokias ribas — rimtumo,
išminties, socialistinio pado-
rumo, literatinės etikos, žmo-
niškumo, gėdos ir tt. — jau
senai peržengė: sulaikančių
kliūčių nebėra; kodel tad
"neprogresuoti" dar to-
liaus?

Bėda tečiau, kad taip
"beprogresuodama" ji velka
paskui save socializmo var-
dą. Ar tad negalėtų ji, kad
nekopromitavus idejos, ku-
ria jie dengiasi, paliauti kai-
šiojus "revoliucines" ir "so-
cialistines" frazes į savo ne-
švarias "polemikas", ir atvi-
senai pasakyti: "Broliai bolše-
vikai! Pirkite 'Laisvės' šė-
rų, o mes dar daugiau spjau-
dysime ant 'Naujienų' ir ant
Grigaičio!?"

True translation filed with the post-
master at Chicago, Ill., Oct. 4, 1918,
as required by the act of Oct. 6, 1917.

Darbininkų politika prieš autokratiją yra stipri.

Iš konferencijos Londone.

(Tąsa).

Atėjo jau vėlus vakaras iki
kalbamoji rezoliucija tapo ap-
tarta ir paėmus antrą Karės Tik-
slų Komiteto rezoliuciją, įvyko
tik trumpa diskusija, palaikoma
ypatingai francūzų delegatų.
Šita rezoliucija lietu opų klau-
simą atsakymo paspartį ir buvo
paleista per rankas su prierašu,
kur buvo pasakyta, kad Ameri-
kos delegacija susilaikė nuo iš-
reiškimo savo nuomonės apie ją.
Rezoliucija, kuri antgalo tapo
priimta, Amerikos delegatams
susitaikius, skamba:

"Akyvaizdoje valdžių atsisa-
kymo išduoti pasportinius pra-
gumus prideramai išrinktiems
organizuoti darbininkų atsto-
vams, konferencija pasmerkia
valdžių politiką ir pasako, kad
besilaikymas tokios politikos
turi nuvesti organizuotus darbi-
ninkų judėjimus prie priėmimo
valdžių išsukimo. Konferen-
cija prasersti valdžias, kad orga-
nizuotų darbo žmonių kantrybė
greitai išsiesima nuo tolydinių
įžeidimų, šitaip daromų."

Antgalo konferencija užsida-
vė, perdavus biurui klausimą a-
pie paskyrimą komisijos ištiri-
mui sąlygų Rusijoje, kurios rei-
kalavo Akseleodas savo telegram-
e, su rezoliucija paduota I-
talijos delegatų, kur atkreipė-
ma domą į prispaustų tautų pa-
dėjimą Austro Vengrijai.

Elektrybės ateitis.

Elektra yra ateities šviesa, ši-
luma ir pajėga. Prie viešo val-
dymo ji galima bus pagaminti
tokiomis negirdėtais mažomis lė-
šomis, kad ji bus pasiekiamą
kiekvienam ir pataps visuotinu
patogumu bei palaiminimu.

Elektrą dabar Chicagoje pa-
gamina ir pristato viešai valdo-

ma hidro-elektrinė dirbtuvė,
priklausanti Higienos Apskri-
čiai, už pusantro cento kilovatto
valandai. Vidutinė kaina, kurią
privatiniai savininkai skaito
Chicagoje ir apskritai visur ki-
tur, yra devyni centai, arba še-
šiis kartus didesnė.

Elektrinė miesto šviesos dir-
btuvė Clevelande pagamina ir
pristato elektrą žmonėms už tris
centus kilovattui. Antrojoje yra
šimtas miestų, susidėjusių į kru-
vą Hydro-Electric Kompanijoj,
kurioje operuoja provincija; ačiū
šitam viešam valdymui visi šitie
miestai sumažino elektros lėšas
apskritai iki 3-9 centų kilova-
ttui, kur pirma komisijos įsteigi-
mo privatiniai savininkai skaitė
aplamai po 9.3 centus.

Taigi yra priparodyta, kad e-
lektros kaina gali būti sumažinta
iki vieno trečdaliu ar šešta-
liui to, kas dabar yra mokama
privatinėms kompanijoms. Tai-
gi nebus per daug pasakius, kad
ateityje, linkamai sutvarkius vie-
šuosius patogumus ir viešąsias
funkcijas galima bus pagaminti
ir pristatyti elektrinę srovę po
centą, ar daugiausia, po du centų
kilovattinei valandai.

Tik pagalvokime ką tai reikš-
tų.

Elektra visiems.

Tokia kaina kiekvienas galėtų
vartoti elektrą. Ji būtų pigesnė
už anglis ar gazą. Taigi kiekvie-
nas namas būtų kuogreičiausiai
pritaikytas elektros srovei įvesti.
Visiems ji būtų prieinama. Nei
vienas negalėtų be jos apsieiti.
Elektra tuojaus pataptų papra-
ščiausia reikmenimi kiekviena-
me name.

Mes apšviestume savo namus
elektra ir mes apšildytume juos
elektra. Seattlės gyventojai jau
dabar pradeda tą daryti. Ke-
lios augštesnės mokyklos jau
apsilidoma elektra Idahoje, kur
valdžios projektai sumažino kai-
nas tiek, kad jos yra prieinamos.
Prie tolesnių numazinimų kai-
nos per pagerinimą viešo valdy-
mo, elektros vartojamas bus dar
visuotinesnis; visi ją vartos vir-
niui, skalbimui ir valymui. Sei-
mininkės ne tik žibins, šildis ir
virs elektra; jos valis namus
sriaubiamaisiais valytuvais va-
romais elektros, mazgos indus,
varis siuvamas mašinas, mals
kavą, maišis duoną, garbiniuos
plaukus, laikis šifai vaikui bon-
kelę ir suks laikrodžius elektra.

Po centą ar po du kilovattinei
valandai ir tūkininkai pradės var-
toti elektrą. Jau jie pradeda ją
vartoti po tris ar po keturis cen-
tus kilovattui. Dar daugiaus nu-
piginus elektrą, ji mažne visur
bus vartojama žemdirbystėje.
Ukininkai turės ją savo namuo-
se, pumpuos vandenį, gvilens
kukuruzus, mals grūdus, piaus-
tys malkas, kuls javus ir melš-
karves su elektra. Visi šitie da-
lykai yra dabar daroma ukinin-
kų, gyvenančių pagal didžiasias
Ontario sistemos maitijos linijas.

Pramonėje ir transportacijoje
elektrinės pajėgos galimybės
dar didesnės. Vargiai begu ga-
lima matyti jos kraštus. Be ke-
liogalų daugelio gelžkelių dides-
niuose miestuose jau yra "suele-
ktruota" keturi šimtai mylių
skersai sausumą einančių gelž-
kelių per Rocky kalnus. Ilgai-
niti visi gelžkeliai bus elektruo-
ti. Nesukaitomose išdirbystės
formose ir pramonijose abelnai
elektrinė pajėga turi tokią atei-
tį, kokia sunku pasakyti, bet jos
galimybės yra didės.

Ar nupiginimas elektros lėšų
yra galimas?

Taip jis galimas, šitokių bu-
du:

Visų pirmiausiai, visuomenė
turi valdyti dirbtuves, pagami-
nancias elektrą. Paskui dirbtu-
vės reikia suvienodinti ir suda-
ryti ir dirbtuvių sistemas, ope-
ruojamas drauge, kad gavus

patogumus visokio galimo už-
vado dideliu plotu gaminant.
Ir trečia, federalė valdžia, ar ko-
kia kita jai panaši įstaiga turi
prideramai užlaikyti ir sunau-
toti didžiuosius ir puikiuosius
šalies vandeninės pajėgos tur-
tus.

Salies valdoma vandeninė pa-
jėga.

Elektra galima pagaminti,
vartojant vandeninę pajėgą
prie patogių aplinkybių, daug
pigiau negu kokių kitų būdu.
Laimėn šita šalis turi didelį tur-
tą vandeninės pajėgos. Daug
jos yra sumonopolizuota priva-
tinių reikalų, bet daug dar yra
atlikusios. Ta dalis, kuri yra
sumonopolizuota tuojaus kuog-
reičiausiai turi būti atsiimta at-
gal.

Suv. Valstijų valdžia, kuri
tiek stebėtinų dalykų padaro
šiomis dienomis, gali padaryti
dar stebėtinesnių. Mintingieji
žmonės dabar jau visur kla-
sinėja, kaip šita šalis išris bai-
sų klausimą padėjimo atgal į
vietas milijonų vyrų, išsiųstų
karėn, kuomet karė pasibaigs
ir jie sugrįš atgal pas mus. Su-
prantama, kad dideli vieši dar-
bai reikės užimti. Reikia sura-
sti nauji sumanymai, naujos
pramonės ir nauja užsiėmimo
dirva. O jokia dirva nesiulo
tokių galimybių, kaip šita, ku-
rią apšnekame — elektrinė pa-
jėga.

Federalė valdžia galėtų pra-
dėti tuojaus daryti plenus įtais-
ymų penkių dešimtų, ar šimto,
ar net ir daugiaus didžiulės pa-
jėgos dirbtuvių patogių vietoj
elektrai gaminti dideliu plotu,
su didelėmis perdavimo sistemo-
mis, tokiomis kaip Ontario dirb-
tuvės, galinčios srovę nusiųsti už
šimtų mylių į visas puses dide-
les miestams, pavieniams, iš-
taigoms ir pramonėms už lėšas.
Patsai įtaisyimas tokios sistemos
duotų užsiėmimą tūkstančiams
darbininkų; bet jis padarytų
daugiau. Jis atidarytų naujas
pramonės ir išplėtotų naujas už-
siėmimo šakas. Podraug jis už-
vaduoitų šaliai kurai, paluo-
suotų miestus iš elektros švie-
sos ir pajėgos trustų nagų,
sumažintų kainas mažne iki to,
kiek atsieina, padidintų trans-
portacijos sistemų nuoveikumą
ir žymiai išplėstų šalies pramonės.

Miestų nuosavystė.

Šitame turi atlikti savo dalį
miestai. Suv. Valstijose ir Ka-
nadoje yra 1, 700 miestų, kurie
turi nuosavai ir operuoja elek-
trinės šviesos ir pajėgos dirbtu-
ves. Jos reikia palaikyti, išplė-
toti, išbulinti ir, visų labiau-
siai, prirengti prie tokio vieno-
dumo, laipsningumo ir tvarku-
mo su abelna šalies elektros sis-
tėma, kaip visuma, kad išduo-
tų kuogreičiausiai ir patinka-
mausius vaisius. Kiti Ameri-
kos miestai turi įgyti sau laisvę
per viešą valdymą. Daugelis
jų yra vidury šitos kovos jau
dabar. Kiti ateis prie jos, ka-
dangi dabar turimos privatinės
įstaigos teisės prie nuosavybės
baigiasi.

Mes matėme, ką Chicago ga-
li padaryti numazinama elek-
tros lėšas viešo valdymu. Mes
matėme ką Cleveland gali, ka-
diti miestai Ontarijoj gali pa-
daryti. Baisios galimybės yra ši-
tame dalyke. Viešo Valdymo
Lyga neseniai surinko faktus pa-
liciančius šiuos dalykus ir pa-
skelbė juos biuletine, taip ka-
d jais galima pasinaudoti visiems,
kurios tas apcina. Tai yra
150 puslapių biuletinas, užvard-
žiu "Municipal Electric Light
and Power Plants in the United
States and Canada, kaina 50 c.

Mūsų uždavinys yra toks: Vje-
na, rupintis, kad federalė vald-
žia užlaikytų šalies vandeninę

pajėgą, idant užtenkamai pajie-
gos būtų gaminimui elektros be
mokėjimo trigubos kainos be-
širdžiams pasipelnintojams; ir
antra, rupintis, kad valdžia plė-
totų pajėgą ir statytų reikalin-
gas dirbtuves vartojimui pajie-
gos ir išdirbimui srovės didžiū-
lėmis apštimis, paskaidymui
miestams ir pavieniams už lė-
šas. Nėra gana, kad valdžia tik
"užlaikytų" vandeninę pajėgą.
Ji turi išplėtoti ją. Valdžia ne-
gali būti tuoju šunim, ką guli
ant šieno, atimdama vandeni-
nės pajėgos ir nevartodama jų.
Ji turi sekti tveriamuoju obalsiu
visų naudai.

Tuoju tikslu, tie, kurie norė-
tų pagelbėti šitam darbiui, tegul
daboją kongreso įstatymdavy-
stę ir žiuri, kad nebutų perleid-
žiama jokie įstatymai, kuriais
būtų atiduodama šitie vertingi
gamtos turtai privatinėms kor-
poracijoms, ir kas dar svarbes-
pio, žiūrėti, kad tvartosios prie-
monės būtų teikiama valdžios
linkamam plėtojimui ir reika-
lingam suvartojimui vandens
pajėgos, statant fabrikus, to-
kius, kaip minėjome augščiau.

Ir, antgalo, mes turime pagel-
bėti tai kovai, kuri visuomet ci-
na miestų žinijose už viešą pato-
gumų valdymą. Klausimo ir ga-
limybių didumą matuojant fi-
nansiūni būdu, galima numanyti
tį iš to, kad visos elektrinės švie-
sos ir pajėgos dirbtuvių kapi-
talas Suv. Valstijose 1912 m. iš-
nešė \$2, 289, 199, sulig Suv. Val-
stijų cenzu. Skaitant šėsius nuo-
šimčių įplauką nuo tokio kapi-
talo — o uždarbio kaina dažnai
buva didesnė — vienų paluke-
nų našta siekia \$137, 377, 331
kas metas. Kadangi miestui
pilnai valdant jokie palukio nė-
ra, tai visa šita didžiulė suma
būtų kas metas užvaduoita žmo-
nėms, miestui paėmus valdyti.
Ir tas užvadas galima būtų ap-
versti arba numazinimui kai-
nų, ar pagerinimui darbo sąly-
gų, arba patarnavimo išplėtimui,
arba viešam ir kitam. Tokiu
būdu kova už miesto valdymą
apima savini didelį finansinį
laimejimą žmonėms mažesnė-
mis kainomis ir geresniu patar-
navimu, nekalbant jau apie ki-
tus pravartumus.

Viešo valdymo lyga.

Bet šita kova už miestinį val-
dymą, anaipolt, nėra lengva.
Privatinės korporacijos yra tvir-
tai įsikusę ir gerai aprūpintos
visa kuo, kas gina jų reikalus.
Kur tik ir kuomet tik miestas
pradeda kovą dėl miestinio val-
dymo, korporacijos tuojaus su-
koncentruoja savo pajėgą ir
sumušą jį. Todėl viešojo val-
dymo pajėgoms reikalinga orga-
nizacija ir kooperacija. Mies-
tinio valdymo lygos yra spar-
čiai organizuojamos visuose di-
desniuose miestuose, kur šiltos
miestinio valdymo kovos veda-
ma.

Šitais fikslais tapo įkurta orga-
nizacija vadinama The Pub-
lic Ownership League of America
(Amerikos Viešo Valdymo
Lyga). Ji yra bepartinė organi-
zacija ir federacija pajėgų vei-
kiančių dėl viešo valdymo, veik-
mingo vedimo ir demokratinės
kontrolės viešųjų patogumų ir
gamtos turtų. Ji mato elektrinės
pajėgos dirvoj vieną did-
žiausių galimųjų patogumų,
smagumo ir palaiminimo žmo-
nėms, ir visokiais būdais sten-
giasi padaryti juos pasiekiamais
visiems. Lygos sėdya yra Chi-